

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไข/ปรับปรุง

ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านความมั่นคง ในการพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในด้านการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๘ ก. (๑)

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบของปัญหาคืออะไร

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๖๔ ได้แก้ไขมาตรา ๘๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยมีการแก้ไขจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ

๑.๒ เหตุที่รัฐควรแทรกแซงในเรื่องนี้

เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมฉบับดังกล่าว รัฐจึงควรดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการจัดและควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปโดยสุจริต เทียบธรรม และชอบด้วยกฎหมาย

๓. การแก้ปัญหาในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๖๔ ได้แก้ไขมาตรา ๘๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยให้มีการแก้ไขจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ จึงจำเป็นต้องมีการแก้ไข/ปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมฉบับดังกล่าว

๓.๒ การแก้ปัญหาของต่างประเทศต่อปัญหานี้ และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทย ประเทศญี่ปุ่นได้มีการกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คล้ายคลึงกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๖๔ กล่าวคือ ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐธรรมนูญของประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดให้สภาผู้แทนราษฎรของประเทศญี่ปุ่นมีวาระ ๔ ปี มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวน ๔๖๕ คน มาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (Single Member Constituency) เขตละ ๑ คน จำนวน ๒๘๙ คน และระบบสัดส่วนจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง (Proportional Representation) จำนวน ๑๗๖ คน เมื่อพิจารณาการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศญี่ปุ่นแล้ว จึงเหมาะสมที่ประเทศไทยจะดำเนินการแก้ไข/ปรับปรุงพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เช่นเดียวกัน

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างกฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น ดังต่อไปนี้

- ๕.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๕.๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ตามมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๖.๒ การป้องกันไม่ให้มีผู้ได้รับผลกระทบตาม ๖.๑ คือ การประชาสัมพันธ์การเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของสมาชิกในสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัด ตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาตรา ๓

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชน เพราะการกำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมีจำนวน ๔๐๐ คน ก็จะทำให้การดูแลปัญหาของประชาชนมีความใกล้ชิดและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๗.๒ แนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามหรือบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

เมื่อได้ประกาศให้มีการใช้บังคับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ไม่มีผลกระทบต่อ การสรรหาสมาชิกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อที่มีอยู่แล้วหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ

๗.๓ แนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการเผยแพร่การสรรหาสมาชิกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อให้กับสาขาพรรคการเมืองและตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดได้รับทราบอย่างทั่วถึงก่อนจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปครั้งแรกภายหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายในระยะ ๓ ปีแรก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๔ (๑) ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยอาจมีค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 เป็นเงินประมาณ ๕,๖๓๘,๑๑๕,๒๐๐ บาท โดยเทียบเคียงกับงบประมาณที่เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ปี ๒๕๖๒

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้งย่อมมีผลต่อการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นฝ่ายบริหารต้องนำนโยบายทางเศรษฐกิจที่พรรคของตนใช้ในการหาเสียง มาเป็นนโยบายของฝ่ายบริหารในการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจของประเทศ

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการทางปกครองที่ประชาชนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้แทนในเขตเลือกตั้งของตนเอง อันเป็นการแสดงออกถึงการปกครองตามหลักประชาธิปไตยโดยตรง (Direct democracy) ที่มีรูปแบบของการมีส่วนร่วมตัดสินใจทางการเมืองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน (Representative democracy) ซึ่งเป็นการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้มีความยั่งยืนต่อไป

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่ละครั้งย่อมมีผลกระทบต่อการนำนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะของพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นฝ่ายบริหารไปใช้เป็นนโยบายของรัฐบาล

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลพินิจ

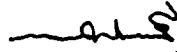
๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่ได้ใช้ระบบอนุญาต

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ใช้ระบบคณะกรรมการ เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๒๔ บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการจัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งควบคุมดูแลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์
อย่างถี่ถ้วนแล้ว

(นายแสวง บุญมี)

รองเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

สำนักกิจการพรรคการเมือง

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๘๔๕๖

โทรสาร ๐ ๒๑๔๑ ๘๕๘๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ polparty@ect.go.th